

DAVACI VE YÜRÜTMENİN DURDURULMASINI**İSTEYEN** : TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası Başkanlığı**VEKİLİ** :**DAVALI** : Samsun Büyükşehir Belediye Başkanlığı**VEKİLİ** :

İSTEMİN KONUSU : Samsun ili, Bafra ilçesi sınırlarında ve Samsun-Çorum-Tokat Planlama Bölgesinin E35 paftasının bulunduğu alanda 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı değişikliği yapılmasına dair Samsun Büyükşehir Belediye Meclisinin 15/08/2023 tarih ve 331 sayılı kararının iptali ve yürütmenin durdurulması istenilmektedir.

DAVACININ İDDİALARI: Uyuşmazlık konusu çevre düzeni planında değişiklik yapma yetkisinin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığında olduğu, dava konusu taşınmazın tarım arazisi olduğu, yapılaşmaya açılmasının uygun olmadığı ileri sürmektedir.

DAVALININ SAVUNMASI : 1 nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 102. maddesinin 1. fıkrasının (a) bendi gereği büyükşehir belediyesi sınırları içerisinde çevre düzeni planı yapmanın büyükşehir belediye meclisinin yetkisinde olduğu, kaldı ki değişikliğin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca onaylanmadan kesinleşmeyeceği, uyuşmazlık konusu alanın meyve-sebze hali ile ihracat düzeyi yüksek olan yaş meyve sebze merkezi olduğu, bu alanda ihtiyaç halinde ön soğutmanın yapıldığı modern bir meyve- sebze halinin kurulmasının amaçlandığı, ayrıca alanda sebze-meyve hali yapılması amacıyla taşınmazların kamulaştırmaların tamamlandığı ve mülkiyetin belediyeye geçtiği savunulmaktadır.

DANIŞTAY TETKİK HAKİMİ BETÜL ASLAN'IN DÜŞÜNCESİ : Yürütmenin durdurulması isteminin kabulü gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Altıncı Dairesince, davalı idarenin savunması alındıktan veya savunma için verilen süre geçtikten sonra incelenmesine karar verilen yürütmenin durdurulması istemi, savunmanın geldiği görülmekle yeniden incelendi, gereği görüldü:

İNCELEME VE GEREKÇE :**MADDİ OLAY :**

Samsun ili, Bafra ilçesi sınırları içinde yer alan alan Samsun-Çorum-Tokat Planlama Bölgesi 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planının E-35 paftasında yer alan tarım alanı Samsun Büyükşehir Belediye Meclisinin 15/08/2023 tarih ve 331 sayılı kararı ile kentsel servis alanı olarak belirlenmiş, anılan meclis kararının ilanı üzerine görülmekte olan dava açılmıştır.

İLGİLİ MEVZUAT:

2872 sayılı Çevre Kanununun 9. (b) maddesinde "Ülke fizikî mekânında, sürdürülebilir kalkınma ilkesi doğrultusunda, koruma-kullanma dengesi gözetilerek kentsel ve kırsal nüfusun barınma, çalışma, dinlenme, ulaşım gibi ihtiyaçların karşılanması sonucu oluşabilecek çevre kirliliğini önlemek amacıyla nazım ve uygulama imar plânlarına esas teşkil etmek üzere bölge ve havza bazında 1/50.000-1/100.000 ölçekli çevre düzeni plânları

T.C.

DANIŞTAY

ALTINCI DAİRE

Esas No : 2023/7651

Bakanlıkça yapılır, yaptırılır ve onaylanır. Bölge ve havza bazında çevre düzeni plânlarının yapılmasına ilişkin usûl ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir." hükmüne yer verilmiştir.

4/7/2011 tarihli 27984 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 644 sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 7. maddesinin 1.fıkrasının (a) bendinde, yerleşme, yapılaşma ve arazi kullanımına yön veren, her tür ve ölçekte fiziki planlara ve uygulamalara esas teşkil eden üst ölçekli mekânsal strateji planlarını ve çevre düzeni planlarını ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği yaparak hazırlamak, hazırlatmak, onaylamak ve uygulamanın bu stratejilere göre yürütülmesini sağlamak, (c) bendinde ise, havza ve bölge bazındaki çevre düzeni planları da dâhil her tür ve ölçekteki çevre düzeni planlarının ve imar planlarının yapılmasına ilişkin usul ve esasları belirlemek, havza veya bölge bazında çevre düzeni planlarını yapmak, yaptırmak, onaylamak ve bu planların uygulanmasını ve denetlenmesini sağlamak, Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğünün görevleri arasında sayılmıştı.

Ancak söz konusu Kanun Hükmünde Kararname 9/7/2018 tarihli 30473 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile yürürlükten kaldırılmış ve yerine 10/7/2018 tarihli 30474 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 102.maddesinin 1.fıkrasının (a) bendinde, yerleşme, yapılaşma ve arazi kullanımına yön veren, her tür ve ölçekte fiziki planlara ve uygulamalara esas teşkil eden üst ölçekli mekânsal strateji planlarını ve çevre düzeni planlarını ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği yaparak hazırlamak, hazırlatmak, onaylamak ve uygulamanın bu stratejilere göre yürütülmesini sağlamak, (c) bendinde ise, havza ve bölge bazındaki çevre düzeni planları da dâhil her tür ve ölçekteki çevre düzeni planlarının ve imar planlarının yapılmasına ilişkin usul ve esasları belirlemek, havza veya bölge bazında çevre düzeni planlarını yapmak, yaptırmak, onaylamak ve bu planların uygulanmasını ve denetlenmesini sağlamak Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğünün görevleri arasında sayılmıştır. Aynı Kararnamenin 3. fıkrasında, " Birinci fıkranın (a) bendinde belirtilen ulusal ve bölgesel nitelikteki fiziki planları Bakanlık yapar, yaptırır ve onaylar. Büyükşehir belediyeleri sınırları içerisindeki çevre düzeni planlarını büyükşehir belediyeleri, büyükşehir olmayan illerde ise Bakanlık yapar, yaptırır ve onaylar." kuralına yer verilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanununun, "Meclisin Görev ve Yetkileri" başlıklı 18. maddesinin 1. fıkrasının (c) bendinde; "Belediyenin imar plânlarını görüşmek ve onaylamak, büyükşehir ve il belediyelerinde il çevre düzeni plânını kabul etmek. Belediye sınırları il sınırı olan Büyükşehir Belediyelerinde il çevre düzeni planı ilgili Büyükşehir Belediyeleri tarafından yapılır veya yaptırılır ve doğrudan Belediye Meclisi tarafından onaylanır." hükmü yer almaktadır.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 27. maddesinin 2. fıkrasında, idari işlemin uygulanması halinde giderilmesi güç veya olanaksız zararların doğması ve idari işlemin açıkça hukuka aykırı olması koşullarının birlikte gerçekleşmesi durumunda yürütmenin durdurulmasına karar verileceği kuralı yer almıştır.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME:

Dosyanın incelenmesinden, Çevre,Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı

T.C.

DANIŞTAY

ALTINCI DAİRE

Esas No : 2023/7651

tarafından onaylanan Samsun - Çorum - Tokat Planlama Bölgesi 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planında, Samsun Büyükşehir Belediye Meclisinin 15.08.2023 tarihli, 331 sayılı kararıyla Bafra ilçesi sınırlarında yer alan E35 paftasında değişiklik yapılmasının karara bağlandığı anlaşılmıştır.

Yukarıda ilgili maddelerine yer verilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; dava konusu çevre düzeni planının sadece bir il sınırlarını kapsamayıp, birden fazla il sınırlarını kapsayacak şekilde yapılıp kabul edildiği, dava konusu planın bu yönüyle belli bir havzayı düzenleyerek havza planı niteliğinde olduğu, yukarıda hükmüne yer verilen 1 sayılı **Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin** ilgili maddesinde de, bölge ve havza planlarını yapmak, yaptırmak, onaylamak ve bu planları uygulanmak ve denetlemek Çevre ve Şehircilik Bakanlığının görev alanında olduğu, dolayısıyla Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca yapılan çevre düzeni planında yapılan dava konusu değişikliğin de aynı idare tarafından görüşülerek karara bağlanması gerektiği açıktır.

Uyuşmazlığa konu çevre düzeni planının sadece Samsun Büyükşehir il sınırlarını kapsayacak şekilde yapılmadığı, birden fazla ili kapsayan bu planlarda plan bütünlüğünün bozulmaması için değişikliklerin de planı yapan idare tarafından değerlendirilmesinin en başta yetki ve usulde paralellik, hukuki güvenlik ve istikrar ilkeleri gereği olduğu, mevzuatımızda, birden fazla ili kapsayan belli bir havzada yapılan çevre düzeni planlarında yapılan değişikliklerin, bu illerden büyükşehir belediyesi idaresine sahip ilin belediye meclisince görüşülerek karara bağlanacağına ilişkin herhangi bir düzenleme de bulunmadığından davalı büyükşehir belediye meclisince onaylanan dava konusu plan değişikliğinin hukuka aykırı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Bu itibarla, dava konusu işlemde hukuka uygunluk bulunmadığı, uygulanması hâlinde giderilmesi güç veya imkânsız zararların doğmasına yol açacağı sonucuna ulaşılmıştır.

KARAR SONUCU:

Açıklanan nedenlerle;

1. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 6352 sayılı Kanun ile değişik 27. maddesinin 2. fıkrasında öngörülen şartların birlikte gerçekleştiği anlaşıldığından davacının yürütmenin durdurulması isteminin kabulüne,

2. Dava konusu 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı değişikliği yapılmasına dair Samsun Büyükşehir Belediye Meclisinin 15/08/2023 tarih ve 331 sayılı kararının **YÜRÜTMESİNİN DURDURULMASINA,**

3. Bu kararın tebliğini izleyen günden itibaren 7 (yedi) gün içerisinde Danıştay İdari Dava Daireleri Kuruluna itiraz yolu açık olmak üzere, 22/05/2024 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan

Üye

Üye

Üye

Üye

